



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SACRAMENTO|| POENITENTIAE.|| QVATVOR LIBRIS COM-||REHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

II. Probatur Confessionis necessitas ex Euangelio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54092)

esse docent, licet non omnium, neque ex legis diuinæ præscripto: at Kemnitius generali confessione, & pœnitentiæ instructione contentus est. Eadem generali confessione, ac pœnitentiæ instructione contentus est Ioan. Brentius in Confessione VVirttembergensi, art. xi de Confessione; & alij, quorum longum esset, & minimè necessarium enumerare.

CAPVT II.

Probatur Confessionis necessitas ex Evangelio.

ADVERSVS omnes iam notatos errores, Concilium Tridentinum, sess. 14 cap. 5. & can. 6. 7. & 8. non solum declarat, Confessionem omnium peccatorum mortalium Iure diuino necessariam esse iis, qui post Baptismum in peccata labuntur; sed etiam anathema dicit iis, qui contra ausi fuerint disputare.

Quam veritatem ex verbis Domini comprobaturus, ad hanc ratiocinationem, totam vim diuinorum testimoniorum reuocandam esse censui: Qui mortali peccato se obstrinxerunt, tenentur Iure diuino Pœnitentiam agere, & reconciliationem cum Deo quærere: Sed medium necessarium ad reconciliationem post Baptismum, est confessio peccatorum omnium Sacerdoti facta, Ergo tenentur Iure diuino, qui post Baptismum mortali peccato se obstrinxerunt, Sacerdoti peccata omnia confiteri.

Propositio in libro superiore probata est, ex illis verbis Matth. 3. *Pœnitentiam agite.* & ex illis Luc. 13. *Nisi Pœnitentiam habueritis, omnes similiter peribitis.* neque Aduersarij eam negant. Quare tota difficultas in assumptione posita est, quæ rursus hac ratiocinatione cõcluditur: Christus in scriptis Sacerdotes iudices super terram cum ea potestate, ut sine ipsorum sententia nemo post Baptismum lapsus reconciliari possit: Sed nequeunt Sacerdotes rectè iudicare nisi peccata cognoscant: Ergo Iure diuino tenentur qui post Baptismum lapsi sunt, peccata sua Sacerdotibus aperire; ac per hoc est confessio peccatorum medium necessarium ad reconciliationem iis, qui post Baptismum lapsi sunt.

Huius

Huius argumenti sola propositio confirmanda est, nam assumptio ita per se est evidens, ut nullo modo negari possit: iudicium enim sine cognitione causæ, ne cogitatione quidem fingi potest. Quocirca Aduersarij communiter ad nostrum argumentum respondere solent, Ministerum in hac re non iudicem, sed præconem esse Dei, neque pro potestate absolueret, sed tantum annunciare pœnitentibus indulgentiam.

Philippus in Apologia Confess. Augustanæ, art. de Confess. *Quod obiciunt*, inquit, *iudicem debere cognoscere causam priusquam pronunciet, hoc nihil ad hanc rem pertinet, quia Absolutio est exequutio alicuius beneficij, non est iudicium.* Idem in locis anni M. D. XLIII. tit. de Confessione, ad idem argumentum his verbis respondet: *Respondeo ad maiorem: differunt iudicium, & ministerium Euangelij. In iudicio necesse est fieri cognitionem: at ministerium Euangelij est mandatum certum imperandi beneficij, scilicet annuncianda remissionis peccatorum, siue nota sint, siue ignota.* Et infra: *Ministerium, inquit, est testimonium diuinae absolutionis.* & infra: *Quod Euangelium publicè multis, & priuatim singulis applicari possit, testatur hæc sententia: Quorum remisistis peccata, remittuntur eis.*

Ioannes Calvinus lib. 3. Institut. cap. 4. §. 18. *Nam, inquit, quod contendunt, non posse fieri iudicium, nisi causa cognita; in promptu est solutio, temerè hoc sibi arrogare, qui sunt à seipsis iudices creati.* & infra: *lactant sibi ligandi & soluendi munus esse mandatum, ac si quadam esset iurisdictio quaestioni adiuncta: porro hoc ius Apostolis fuisse incognitum, tota eorum doctrina clamat.* & §. 21. declarat, remittere ac retinere peccata, nihil esse aliud, nisi polliceri ex verbo Dei remissionem peccatorum credentibus, & edicere damnationem non amplectentibus Christum: quod idem copiosius docet lib. 4. cap. II. §. I. *Hoc, inquit, de remittendis & retinendis peccatis mandatum, & illa de ligando & soluendo, Petro facta promissio, non aliò debent referri, quàm ad Verbi ministerium; quod dum Apostolis cõmittebat Dominus, simul hoc ligandi soluendiq; munere ipsos instruebat. Quæ enim est summa Euangelij, nisi quod omnes serui peccati & mortis, solui mur ac liberamur per redemptionem, quæ est in Christo Iesu? qui*

Verò Christum liberatorem ac redemptorem non suscipiunt, nec agnoscunt, eos aternis vinculis damnatos, additosq; esse.

Martinus Kemnitius in 2. part. Examinis, cap. 5. de Pœnitentia, pag. 1029. proponit his verbis potissimum Catholicorum argumentum: *Christus*, inquit, *Sacerdotes iudicium constituit, ut pro potestate Clauum pronuncient sententiam vel remissionis, vel retentionis peccatorum: Sed nullum iudicium rectè exerceri potest incognita causa: Ideò omnia peccata Sacerdoti ut iudici, in Confessione quando petitur Absolutio, sigillatim enumeranda, exponenda, & detegenda sunt* & infra ponit responsionem, pag. 1030, *Sed rectè*, inquit, *respondetur discrimen esse inter Iudicium, & functionem ministerij Euangelici. In iudicio enim iuxta causa cognitione pronuntiatur, prout bona, vel mala est, vel prout reus adfert compensationem pro delicto: ministerium verò Euangelij mandatum habet annuntiandi & impertiendi alienum beneficium Christi scilicet. Et pag. 1033. Ministri, inquit, tantum legatione funguntur, & sunt dispensatores alieni beneficij, quibus non mandatum est, ut corda scrutentur, sed ut iis, qui significant se Pœnitentiam agere, & Euangelio credere, annuncient remissionem peccatorum. Hæc ille.*

Quare si ex Euangelio probauero, Apostolos & eorum successores iudices esse à Domino in Ecclesia constitutos in causis pœnitentium, simul etiam probauero, Iure diuino confessionem peccatorum in specie coram Sacerdote esse faciendam.

Tria sunt loca præcipua, ex quibus iudiciaria ista potestas demonstrari potest. PRIMVS locus est Matth. 16. *Tibi dabo clauis regni cœlorum, & quodcumq; ligaueris super terram, erit ligatum & in cœlis, & quodcumq; solueris super terram, erit solutum & in cœlis.* ALTER Matth. 18. *Quaecumq; alligaueritis super terram, erunt ligata & in cœlo; & quaecumq; solueritis super terram, erunt soluta & in cœlo.* TERTIVS est Ioan. 20. *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt.*

PRIMVS locus continet promissionem soli Petro factam: sed neq; Catholici, neq; Hæretici dubitant, quin Petrus acceperit Clauis, non tantum ut ipse eis vteretur, sed etiam ut eas cum ceteris Sacerdotibus communicaret. ALTER lo-

eushabet promissionem, factam Apostolis omnibus, siue prædictionem quandam eius potestatis, quam Apostoli & eorum successores accepturi erant. Et quia veritas mentiri non potest, etiam si nihil aliud legeremus, non posset ambigi, quin eam potestatem alicubi accepissent. TERTIVS locus continet ipsam concessionem eius potestatis, & Sacramenti totius constitutionem.

Et quoniam Aduersarij non negant, in his locis promittitur vel dari Ecclesiæ potestatem soluendi, & ligandi, siue peccata remittendi aut retinendi; sed hanc potestatem interpretantur ministerium prædicandi, & annunciandi pœnitentibus remissionem peccatorum, & impœnitentibus iram & damnationem, siue publicè multis, siue priuatim vni: idcirco probandum nobis est, ex his locis apertissimè colligi, datam esse veram potestatem ex auctoritate absoluendi, ac per hoc, sacerdotes iudices esse in causis peccatorum vice Christi.

PRIMUM igitur id colligitur ex metaphora clauium, de quibus dicitur: *Tibi dabo Claves*. Nam IN PRIMUM claves non solent fieri vel dari ad significandum, ostium esse clausum vel apertum, sed ad aperiendum & claudendum re ipsa. DEINDE, apud homines claves dari solèt Magistratibus in signum potestatis: & in ordinatione Ostiariorum datur claves Ecclesiæ materialis, non vt Ostiarij declarent, sintne fore restempli clausæ vel apertæ, sed vt eas verè claudant atque aperiāt. DENIQUE, cum in APOCALYPSI, cap. 3. de Christo dicitur: *Qui habet clauem David, aperit, & nemo claudit, claudit, & nemo aperit*, omnes intelligunt per clauem, veram & propriè dictam potestatem, qua possit Christus ex auctoritate iudiciaria absoluerè & ligare, non autem significare aut declarare, quis sit ligatus, quis solutus.

Quare cum suas claves Christus cum Apostolis, eorumque successoribus communicauerit, veram potestatem ex auctoritate iudiciaria soluendi & ligandi cum illis communicauit. Et quemadmodum nemo in clausam domum ingredi potest, nisi qui habet eius domus clauem, ostium aperuerit: sic etiam nemo cui cœlum ob culpam sit clausum, in illud ingredi poterit, nisi Sacerdotum ministerio aperiatur. Nam si aliundè pateret aditus, frustra claves Apostoli accepissent:

piſſent: quid enim prodeſſet habere clauſ domus, ſi abſque clauibus, inuito etiam oſtario, aditus pateret? Nemo, inquit S. A V G V S T I N V S hom. 49. ſibi dicat; *Occultè ago, apud Deum ago. Ergo ſine cauſſa dictum eſt; Quæ ſolueritis in terra, ſoluta erunt in cœlo? ergo ſine cauſſa ſunt clauſ data Eccleſiæ Dei? fruſtramus Euangelium, fruſtramus Verba Chriſti.*

N E Q V E hiſ repugnat, quod per Baptiſmum illi etiam qui clauſ non habent, intromittere poſſunt homines in regnum cœlorum. Nam poteſtas Clauium, eſt poteſtas iudicialia, & idèd propriè erga eos tantùm exercetur, qui ſunt in Eccleſia. *Quid enim ad me de hiſ qui foris ſunt, iudicare?* inquit Apoſtolus I. Cor. 6. Itaque per Baptiſmum admittuntur homines ad Eccleſiam, & Sacerdotum iudicio ac poteſtati ſubiiciuntur: ſed ſi deinde peccauerint, ſine Clauium beneficio nullo modo reconciliari queunt.

S E C V N D O, idem colligitur ex metaphora ligandi & ſoluedi: Ligare enim, & ſoluere, non ſignificant denunciare, vel declarare, ſed reipſa vincula iniicere, aut demere: & præfertim Matth. 16. & 18. alioqui non dixiſſet Dominus: *Quodcunq; ſolueris, erit ſolutum, ſiue; Quæcunq; ſolueritis, erunt ſoluta:* Sed; *Quodcunq; ſolueris, erat ſolutum: & Quæcunq; ſolueritis, erant ſoluta.*

D I C E S; Eſto, poſſint Sacerdotes ſoluere & ligare, non tamen idcirco neceſſe erit ad eorum tribunal accedere: non enim Dominus ait; Et quæcunq; non ſolueritis, non erunt ſoluta. Itaque poterunt illi quidem ſoluere, ſi quis eorum miniſterio vti voluerit, ſed poterit etiam peccator alia ratione ſine ipſorum miniſterio reconciliari. Quemadmodum cum Regum auctoritate Iudices publici conſtituuntur, poſſunt illi quidem iudicare omnes, qui ipſorum opera vti volunt; non tamen coguntur qui lites habent, ad publicos illos Iudices accedere, ſed poſſunt arbitros eligere, aut etiam ipſi per ſe cauſſam ſuam componere.

S E D hæc obiectio facilè ſoluitur. Nam etiam ſi poſſint privati homines, lites, quas inter ſe habent, ſine publicorum Iudicum ſententia componere: non poſſunt tamen eas lites componere, quas cum Rege ipſo habent, niſi illum adeant, quem loco ſuo Rex Iudicè eſſe voluit. Porrò peccata omnia, cauſſæ ſunt, quas cum Deo ipſo habemus, & idèd cum Deus iudi-

judicium de peccatis, Sacerdotibus permiserit in Ecclesia sua, non possunt qui in Ecclesia sunt, si eiusmodi causas habeant, sine Sacerdotum iudicio cum Deo reconciliari. Quare illa negatio, *Quæcunque non solueritis, non erunt soluta*, quamuis expressa non fuerit in eo loco Euangelij: tamen apertè colligitur, tum ex illa affirmatione: *Quæcunque solueritis, erunt soluta*, qua Sacerdotes iudices futuri dicuntur in causis contra Deum; tum etiam ex illa: *Quæcunque ligaueritis, erunt ligata*, ligare enim non solum est, nouum vinculum addere, vt Excommunicationis: sed etiam vinculum peccati confirmare, ac retinere, vt in alio Euangelista explicatur, & denique nolle soluere. Quod si possent rei sine Sacerdotum sententia à peccatis absolui, non esset vera Christi promissio: *Quæcunque ligaueritis, erunt ligata*.

TERTIO, colligitur idem ex illis verbis Ioan. 20. *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt*. Hoc enim loco expressè datur potestas non solum remittendi peccata, sed etiam retinendi: retinere autem quid est, nisi nolle remittere? proinde negatur remissio illis, quibus noluerint Sacerdotes remittere. ADDE, quod non ait Dominus, *Quorum remiseritis peccata, remissa erant*; quod certè dixisset, si per remissionem, declarationem significare voluisset: sed ait; *Remittuntur eis*, quia nimirum ratam habet Christus sententiam à Sacerdote, nomine suo, latam.

QUARTO, colligitur ex illa voce, *QUORVM*, nec enim vult Dominus omnibus indefinitè peccata remitti, sed certis hominibus, iis videlicet, quos Sacerdotes absoluendos iudicauerint. At Euangelium omnibus indefinitè prædicandum est, iuxta illud Marc. vlt. *Prædicate Euangelium omni creaturæ*. & omnibus omnino dari potest conditionalis illa absolutio Caluini: *Remittuntur tibi peccata, si credis*. Non igitur Dominus de prædicatione Euangelij, sed de vera potestate peccata remittendi loquitur.

QUINTO, colligitur ex ceremonia insufflationis, qua Dominus vsus est, cum potestatem remittendorum peccatorum Apostolis tribuit. Quemadmodum enim idem Christus Act. Spiritum sanctum dedit in specie linguarum, quia dedit eo

Q 9999 5 rem-

tempore donum concionandi : sic etiam Ioan. 20. dedit Spiritum sanctum insufflâdo, quia dedit donum peccata remittendi, non concionando, vt Aduersarij somniant, sed planè extingüedo, ac dissoluendo. Vt enim flatus extinguit ignem, & dissipat nebulas ; sic etiam Absolutio Sacerdotis peccata dispergit, & euanescere facit : iuxta quam metaphoram legimus Isa. 44. *Deleui, vt nubem, peccata tua.*

SEXTO, idem probatur ex Patribus, qui loca notata in exponunt, vt apertè significant, Sacerdotes à Christo Iudices factos, & peccata ex potestate dimittere, nõ autem concionando annunciare esse remissa.

AC PRIMVM S. IOANNES CHRYSOSTOMVS lib. 3. de Sacerdotio, multis modis sententiam nostram confirmat: *Et nim, inquit, qui terram incolunt, atq; in ea versantur, eis commissum est, vt ea qua in cœlis sunt, dispēscent: eis datum est, vt potestatem habeant, quam Deus neq; Angelis, neq; Archangelis datam esse voluit; neq; enim ad illos dictum est: Quaecumque alligaueritis in terra, &c. At certè possunt Angeli annunciare hominibus, remitti peccata si credant, non remitti, si non credant: non igitur potestas annunciandi sed verè absoluendi ac ligandi data est Sacerdotibus ex sententia Chrysostomi.*

Pergit ibidem CHRYSOSTOMVS: *Habent quidem & terrestres Principes Vinculi potestatem, Verùm corporum solum: id autem quod dico, Sacerdotum Vinculum, ipsam etiam animam contingit, atque ad cœlos & que peruadit, & que adeò, vt quacumque infernè Sacerdotes confecerint, illa eadem Deus supernè rata habeat, ac seruorum sententiam Dominus confirmet. At Principes terræ non solent annunciare quis vinculus sit, quis solutus, sed planè pro imperio corpora subditorum ligant & soluunt. Igitur & Sacerdotes cum animas ligant, vel soluunt, non annunciant quis ligatus sit, quisue solutus: sed planè pro imperio, Christi vice, vincula iniiciunt, vel tollunt, si comparatio Chrysostomi aliquid valer.*

Pergit CHRYSOSTOMVS: *Quorumcumq; (ait) peccata retinueritis, retenta sunt. Quanam, queso, potestas hac & maior esse queat? At annũciare peccata fidelibus remitti, infidelibus detineri; non magna res est, id enim quilibet facere potest,*

potest, qui modò Euangelium legere nouerit : non solùm Sacerdotes, sed etiam laici, nec tantùm Catholici, sed etiam Hæretici, quin etiam ipsi Dæmones.

Pergit : *Pater omnifariam Filio potestatem dedit, ceterùm video ipsam eandem omnifariam potestatem à Filio illis traditam: nam quasi tam in cælum trāslati, ac supra humanam naturam positi, atq; nostris ab affectibus exempti, sic illi ad principatum istum perducti sunt.* At Pater Filio non nudam Euangelij annunciandi facultatem dedit : sed planè ex auctoritate peccata dimittendi. Alioqui Dominus Matt. 9. cùm dixisset Paralytico : *Dimittuntur tibi peccata tua:* & quidam Pharisæi adiecerunt : *Hic blasphemar:* potuisset vno verbo calumniam repellere, ac dicere, non se peccata propriè remittere, sed solùm annunciare esse remissa: ceterùm non hoc fecit, sed ex potestate mirabili repentè curandi corpora, demonstrauit se habere etiam potestatem admirabilem curandi animas.

Addit CHRYSOSTOMVS : *Quid multa? Rex aliquis si cui ex subditis suis honorè hunc detulerit, et potestatem habeat quoscunq; velit in carcerem consistendi, eosdemq; rursus relaxandi: beatus ille, & admirandus iudicio omnium fuerit. At Verò qui à Deo tantò maiorem accepit potestatem, quantò cælum terra pretiosius est, quantò etiam anima corporibus præstant: hic silem eò & dignitatem accepisse nonnullis videri debet, et vel in illorum cogitationè descendere queat, reperiri quandoq; posse aliquem ex eorum numero, quibus tanta illa, quæ paulò antè dixi, fuerint concredita, cui ipsi munus suum sordescat, quiq; donum sibi à Deo datum despiciat? Non poterat Chrysostomus apertiùs declarare, Sacerdotum potestatem verè ac propriè iudiciariam esse, quàm ea similitudine fecerit : comparat enim Sacerdotem non cum præcone Regis, qui solùm nunciet quid factum, faciendumue sit; sed cum eo, qui pro potestate in carcerem detrudat, aut ex carceribus liberet.*

Addit VLTIMO ibidem CHRYSOSTOMVS : *Corporis lepram purgare, seu (Verius dicam) haud purgare quidem, sed purgatos probare, Iudeorum Sacerdotibus solis licebat: neque nescis quanta cum ambitione, quanto cum studio, & concertatione Sacerdotalis dignitas id temporis acquirere-*
tur.

sur. At Verò nostris Sacerdotibus non corporis lepram, sed animam sordes; non dico purgatas probare, sed purgare profecto concessum est. Hoc verò loco, tam perspicuè Chrysostronus sententiam Aduersariorum damnat, ut nihil omnino contra responderi queat.

Sed audiamus etiam alios Patres. Sanctus Gregorius NAZIANZENSIS oratione ad ciues timore perculsos, & Principem, siue Præsidentem irascentem: *Ipsa, inquit, Christi lex vos quoque Præsides, meo imperio, tum solo subicit: nam & nos cum potestate sumus, addam etiã ampliore, perfectiore regere.*

Sanctus AMBROSIVS lib. i. de Pœnitentia, cap. 2. & sequentibus, probat ex locis allegatis Matthæi 16. & Ioan. 20. Sacerdotibus datam à Christo potestatem remittendi peccata. Loqui autem Ambrosium de vera potestate remittendi, non de solo ministerio euangelizandi, perspicuum est, tum quia Nouatiani non negabant posse Euangelium omnibus prædicari, sed negabant peccata ex auctoritate remitti posse; tum quia cap. 7. Ambrosius scribit, Christum communicasse cum Sacerdotibus eam potestatem, quam ipse habet. Christum verò veram potestatem remittendi, non autem solùm annunciandi habere, paulò antè ostendimus.

Sanctus HIERONYMVS in epistola ad Heliodorum de vita solitaria: *Absit, inquit, ut de his quicquam sinistram loquar, qui Apostolico gradu succedentes, Christi corpus sacro ore conficiunt, per quos & nos Christiani sumus, qui claves regni cœlorum habentes, quodammodo ante diem Iudicij iudicant.*

S. AVGVSTINVS lib. 20. de Ciuitat. Dei, cap. 9. explicans illud Apocalypsis: *Et vidi sedes, & sedentes super eas, & iudicium datum est, ita loquitur: Non hoc putandum est de ultimo Iudicio dici, sed sedes Præpositorum, & ipsi Præpositi intelligendi sunt, per quos Ecclesia nunc gubernatur. Iudicium autem datum nullum melius accipiendum videtur, quam id, quod dictum est: Quæ ligaueritis in terra, ligata erunt in cœlo. Vnde Apostolus: Quid enim mihi est, inquit, de his, qui foris sunt iudicare? nonne de his, qui intus sunt, vos iudicatis?*

S. INNOCENTIUS I. in epistola I. ad Decentium, cap 7. De pondere, inquit, aestimando delictorum, Sacerdotis est iudicare, &c.

S. GREGORIUS Homil. 26. in Euangelia, exponens illa verba Domini: Quorum remisistis peccata, remittuntur eis, &c. Principatum, inquit, superni iudicij sortiuntur, & vice Dei quibusdam peccata retineant, quibusdam relaxent.

SEPTIMO probatur rationibus. Ac PRIMVM si non essent Sacerdotes iudices, nec verè peccata remitterent, sed solum annunciarent esse remissa: nemo periret ex eo solum, quod sacerdotem reconciliantem habere non posset; qui enim credit, ex sententia Aduersariorum, iam habet remissionem, etiamsi nemo sit, qui id verbis protestetur. At AVEVSTINVS in epist. 180. ad Honoratum aperte scribit, aliquos reconciliari cupientes, & proinde credentes in Christum, in æternum perire, quod ante motiantur, quàm à Sacerdote absolui potuerint. *Annón cogitamus*, inquit, *cùm ad istorum periculorum peruenitur extrema, nec est potestas illa fugiendi, quantus in Ecclesia fieri solet ab utroque sexu, atque ab omni ætate concursus, aliis Baptismum flagrantibus, aliis reconciliationem, aliis etiam pœnitentia ipsius actionem, omnibus consolationem, & Sacramentorum confessionem, & erogationem? Sibi si Ministri desint, quantum exitium sequatur eos, qui de isto seculo vel non regenerati exeunt, vel ligati? quantus est etiam luctus fidelium suorum, qui eos secum in vita aeterna requie non habebunt?* Hæc ille: nec his dissimilia scribit sanctus Leo in epist. 91. ad Theodorum. Ex quibus locis intelligimus Sacramentalem reconciliationem vim habere iustificandi, neque esse solam annunciationem acceptæ, vel accipiendæ iustificationis.

DEINDE, si Sacerdos nõ aliter peccata remitteret, quàm annunciando diuinas promissiones, certè non nisi frustra ac ridiculè absoluerentur surdi, & ij, qui ob vim morbi sensibus sunt destituti. *Ne effundas sermonem*, inquit Sapiens Ecclesiastici 32. *ubi non est auditus.* At in Ecclesia veteri, non solum surdi, sed etiam ij, qui ob vim morbi extra se positi erant, aliquando reconciliabantur, vt patet ex Augustino lib. 1. de adul-

adulterinis coniugiis, cap. vlt. & Leone in epist. paulo ant
citata ad Theodorum, & ex Concilio Carthag. IV. can. 76.
Arauficano, can. 12.

TERTIO, si Absolutio esset annunciatio remissionis pec
catorum, vel temeraria esset, vel superflua. Nam cum Mini
ster dicit, *Remittuntur tibi peccata*, aut absolutè hoc pronun
ciat, aut ex hypothesi, si videlicet credas, & vt oportet Pœni
tentiam agas. Si absolutè; temerè id pronunciat, cum igno
ret, an is, qui reconciliationem petit, sit verè pœnitens, &
fidem habeat, qualis requiritur ad iustificationem: & pra
terea etiam si aliquo modo id Minister nosset, melius tamen
nouit ipse pœnitens, proinde non eget annunciatione illi
Ministri, quæ nihil ei addere potest certitudinis. Si verò el
conditionalis Absolutio (vt Calvinus admittit) non potest
talis Absolutio certum ac securum efficere pœnitentem, cum
ex incerta conditione dependeat: & tamen Aduersarij vix
alium finem Absolutionis agnoscunt, quàm vt certum reddat
hominem acceptæ iustificationis.

QUARTO, si Absolutio non est actus iudicialis, sed sim
plex annunciatio diuinæ promissionis, quæ in Euangelio
scripta exstat, non minùs absoluere poterit laicus, im
mò etiam scœmina, aut puer, aut infidelis quispiam, aut diabolus,
vel etiam pœnitens, si doceatur ea verba, quàm Sacerdos: &
quanquam Aduersarij id concedant, quia sequitur euiden
ter ex ipsorum principiis, tamen est contra omnium veter
rum consensionem, & contra consuetudinem omnium Ec
clesiarum, & omnium seculorum; de qua re suo loco plu
ra dicemus.

CAPVT III.

*Confirmatur eadem veritas ex figuris, qua
confessionem sacramentalem præcesse
runt.*



SACRAMENTA Christiana, ac præsertim ea, quæ
magis necessaria sunt, non simpliciter in diuinis
litteris indicantur, sed primùm in lege naturæ
Mosis adumbrata, ac prænunciata, deinde à Christo
sto pro